РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от проф. Георги Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление на Министерския съвет за преобразуване на Институт за устойчив преход и развитие (ИУПР) като самостоятелно юридическо лице в структурата на Тракийския университет – Стара Загора*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 10, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 9, ал. 3, т. 3, буква „а“ от Закона за висшето образование (ЗВО) и чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на постановление на Министерския съвет за преобразуване на Институт за устойчив преход и развитие (ИУПР) като самостоятелно юридическо лице в структурата на Тракийския университет – Стара Загора.

Проектът се внася по искане на ректора на Тракийския университет – Стара Загора, въз основа на решение на Академичния съвет на висшето училище в този смисъл (Протокол от заседание на АС № 27 от 28.01.2026 г.).

ПРОЕКТ

С Постановление № 54 от 18 февруари 2021 г. на Министерския съвет (Обн., ДВ, бр. 16 от 23.02.2021 г.) и на основание чл. 9, ал. 3, т. 3 от ЗВО Министерския съвет открива Институт за устойчив преход и развитие в структурата на Тракийския университет – Стара Загора.

Този проект има за цел създаване на Център за върхови постижения в областта на чистите водородни технологии в Стара Загора, съчетаващ научни изследвания, иновации и обучение. Институтът е център за върхови постижения, координиращ проект H2START по програмата „Хоризонт Европа". Чрез H2START България прави нова стъпка към водородното бъдеще, като в Стара Загора се изгражда водородна долина и се развива дейността на високотехнологични лаборатории. Участието на Тракийския университет чрез ИУПР като координатор (водещ партньор) на проекта е от ключово значение – проектът се финансира с близо 30 млн. евро и цели да оборудва научен център с най-съвременна инфраструктура за водородни технологии. Изграждането на такъв Център за върхови постижения ще утвърди Стара Загора и Тракийския университет като национален и регионален лидер в енергийния преход и ще създаде предпоставки за „мозъчен тръст" и иновации в ключови екологични сектори.

Освен H2START Институтът за устойчив преход и развитие активно участва и в други национални и международни проекти и инициативи, свързани със справедливия енергиен преход и квалификация на кадри. Институтът организира и координира серия от научнопрактически срещи, уебинари и работни групи по проблемите на енергийната реформа в региона на „Марица-Изток" и изготвянето на териториални планове за справедлив преход. Опитът и информацията, събрани от Института, подпомагат процесите на преквалификация и изграждане на нови дигитални и технически умения у работниците в региона. По този начин той служи като национален иновационен хъб за обучение и преквалификация на кадри от въгледобива и енергетиката, ускорявайки прехода към „зелена" икономика и осигурявайки социално-икономически растеж.

Институтът осъществява теоретични, експериментални и приложни изследвания в областта на природните, инженерните науки и социалните науки, насочени към създаването на нови научни знания или научно-приложни продукти, включително услуги и публично-частни партньорства, както и към развитие на насоки за обучението в университета на бакалавърско, магистърско и докторско равнище.

Предложението на ръководството на Тракийския университет – Стара Загора за обособяване на Института за устойчив преход и развитие като самостоятелно юридическо лице в структурата на висшето училище е в съответствие с нормативно установените изисквания на Закона за висшето образование.

ПРОЕКТ

В изпълнение на чл. 26б, ал. 6 от посочения закон Академичният съвет на висшето училище е приел Правилник за устройството и дейността на Института за устойчив преход и развитие (Протокол № 30 от 25.03.2026 г.), в който са определени взаимоотношенията на висшето училище с института, конституирането и функциите на неговите органи за управление.

Основна цел на института е да допринесе както за трансформацията на стопанския модел в засегнатите от енергийния преход региони, така и за постигането на целите за нисковъглеродно и въглеродно неутрално стопанство на регионално и национално ниво.

Дейността на института е ориентирана към осигуряване координация и участие в инициативите, насочени към развитието на региони в нисковъглероден преход, като ИУПР предвижда да: разработва анализи, планове и сценарии за развитието на региона; изучава, тества и развива нови индустриални технологии; допринася за привличането на инвестиции в нови индустрии с висока придадена стойност в нисковъглеродния сектор; развива контакти с институции като Европейската инвестиционна банка и други финансови международни институции с подчертан ангажимент към новите технологии, както и европейски изследователски организации. При изпълнение на основната си дейност институтът ще работи в сътрудничество с местната власт, националната академична общност, национално представените синдикати и представителни организации на дружествата в региона, както и с водещи европейски висши училища и организации в областта на прехода към нисковъглеродна икономика.

Институтът може да провежда самостоятелно или съвместно с факултети от Тракийския университет – Стара Загора, обучение в образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и образователна и научна степен „доктор“; да организира конференции, семинари и други научни форуми; планира и реализира национални и международни изследователски проекти самостоятелно или съвместно с други висши училища, научни организации и институции; да издава свой електронен бюлетин на български и английски, който да разпраща на разширяваща се специализирана публика в България и в чужбина.

Органи за управление на института са управителен съвет и директор. Ръководителят на Института за устойчив преход и развитие (Директорът) е самостоятелен разпоредител с бюджет по бюджета на Тракийския университет – Стара Загора.

Управителният съвет е колективен орган за управление на института и се състои от 10 членове – по един представител на Тракийския университет – Стара Загора, Техническия университет – София, Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ и

ПРОЕКТ

Община Стара Загора, по двама представители на национално представителните организации на работодателите и на национално представителните организации на работниците и служителите и двама външни независими експерти, определени съответно от министъра на образованието и науката и министъра на енергетиката. Предвижда се към Института да действа и съвет с консултативни функции.

Научноизследователската дейност на института ще се осъществява от лица, заемащи академични длъжности, и изследователи и експерти, обединени в сектори и изследователски групи.

Институтът ще се финансира със средства от държавния бюджет чрез бюджета на Тракийския университет – Стара Загора. ИУПР ще формира своите приходи от: научноизследователска дейност; експертно-консултантска дейност; стопанска дейност, свързана с реализацията на създадени от института научноизследователски резултати и обекти на интелектуална собственост; национални, европейски и международни програми и проекти; дарения, спонсорство и др.; други дейности, определени с нормативен акт.

За предложения проект на акт не са необходими допълнителни финансови средства и не се предвиждат допълнителни финансови разходи, което не води до въздействие върху държавния бюджет.

Проектът на акт не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджет на Министерството на образованието и науката, поради което прилагаме финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б” от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32, ал. 1 и 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като получените бележки и предложения са включени в справка за отразяването им.

На основание чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове проектът на Постановление и докладът към него са публикувани на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации. Справка за постъпилите предложения заедно с обосновката за неприетите предложения в резултат на проведените обществени консултации е публикувана на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и Портала за обществени консултации.

Представеният проект не въвежда норми от правото на Европейския съюз, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право.

ПРОЕКТ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 10, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 9, ал. 3, т. 3, буква „а“ от Закона за висшето образование и чл. 8, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на Постановление на Министерския съвет за преобразуване на Института за устойчив преход и развитие (ИУПР) като самостоятелно юридическо лице в структурата на Тракийския университет – Стара Загора.

X

ПРОФ. ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ